

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

*God, Space, &
the Wandering
Jews*

Mrs. Yael Leibowitz

ר' ניסן חשע"ג • March 17, 2013

Drawing and relief of the removal of enemy gods, ca. 728 BC. Found in the palace of Tiglath-pileser III (744-727) at Nimrud, Iraq, now in the British Museum, London.

(1) פר' יתרו (שמות פרק יט')

(א) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי: (ב) וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְּבַר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר וַיַּחֲזֵן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֹגַד הַהָר: (ג) וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו יְקֹנָק מִן הַהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ד) אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם וְאִשָּׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְּפֵי נְשָׂרִים וְאָבֹא אֶתְכֶם אֵלַי: (ה) וְעַתָּה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקֹלִי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת בְּרִיתִי וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים כִּי לִי כָּל הָאֶרֶץ: (ו) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלֶכֶת כְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ז) וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי הָעָם וַיִּשָּׂם לִפְנֵיהֶם אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוְּהוּ יְקֹנָק: (ח) וַיַּעֲנוּ כָּל הָעָם וַיִּחַדְּדוּ וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְקֹנָק נַעֲשֶׂה וְנִשְׁבַּע מֹשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הָעָם אֵל יְקֹנָק: (ט) וַיֹּאמֶר יְקֹנָק אֵל מֹשֶׁה הֲנֵה אֲנֹכִי בָּא

אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם ויגד משה את דברי העם אל יקוק: (י) ויאמר יקוק אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלתם: (יא) והיו נכנים ליום השלישי כי ביום השלישי ירד יקוק לעיני כל העם על הר סיני: (יב) והגבלת את העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל הנגע בהר מות יומת: (יג) לא תגע בו יד פי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה אם איש לא יחיה במשך היבל המה יעלו בהר: (יד) וירד משה מן ההר אל העם ויקדש את העם ויכבסו שמלתם: (טו) ויאמר אל העם היו נכנים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה: (טז) ויהי ביום השלישי בהית הפקר ויהי קלת וברקים וענן קבד על ההר וקל שפר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה: (יז) ויוצא משה את העם לקראת ההאלהים מן המחנה ויחצבו בתחתית ההר: (יח) והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו יקוק באש ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד: (יט) ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יעננו בקול: (כ) וירד יקוק על הר סיני אל ראש ההר ויקרא יקוק למשה אל ראש ההר ויעל משה: (כא) ויאמר יקוק אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל יקוק לראות ונפל ממנו רב: (כב) וגם הפהנים הנגשים אל יקוק יתקדשו פן יפרץ בהם יקוק: (כג) ויאמר משה אל יקוק לא יוכל העם לעלת אל הר סיני כי אמה העדתה בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו: (כד) ויאמר אליו יקוק לך רד ועלית אמה ואהרן עמך והפהנים והעם אל יהרסו לעלת אל יקוק פן יפרץ בם: (כה) וירד משה אל העם ויאמר אליהם: ס

(2) מלכים א' (ח-א-יד)

(א) אז יקהל שלמה את זקני ישראל את כל ראשי המטות נשיאי האבות לבני ישראל אל המלך שלמה וירושלם להעלות את ארון ברית יקוק מעיר דוד היא ציון: (ב) ויקהלו אל המלך שלמה כל איש ישראל בירח האתנים בחג הוא החודש השביעי: (ג) ויבאו כל זקני ישראל וישאו הפהנים את הארון: (ד) ויעלו את ארון יקוק ואת אהל מועד ואת כל כלי הקדש אשר באהל ויעלו אתם הפהנים והלוים: (ה) והמלך שלמה וכל עדת ישראל הנועדים עליו אתו לפני הארון מזבחים צאן ובקר אשר לא יספרו ולא ימנו מרב: (ו) ויבאו הפהנים את ארון ברית יקוק אל מקומו אל דביר הבית אל קדש הקדשים אל תחת פנפי הפרובים: (ז) כי הפרובים פרשים כנפים אל מקום הארון ויספו הפרובים על הארון ועל בדיו מלמעלה: (ח) ויארכו הבדים ויראו ראשי הבדים מן הקדש על פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה: (ט) אין בארון רק שני לחות האבנים אשר הנח שם משה בחרב אשר פרת יקוק עם בני ישראל בצאתם מארץ מצרים: (י) ויהי בצאת הפהנים מן הקדש והענן מלא את בית יקוק: (יא) ולא יכלו הפהנים לעמד לשרת מפני הענן כי מלא כבוד יקוק את בית יקוק: פ (יב) אז אמר שלמה יקוק אמר לשפן בערפל: (יג) בנה בניתי בית זבל לך מכון לשבתך עולמים: (יד) ויסב המלך את פניו ויברך את כל קהל ישראל וכל קהל ישראל עמד:

(3) ירמיהו (כט-א-יד)

(א) ואלה דברי הספר אשר שלח ירמיה הנביא מירושלם אל יתר זקני הגולה ואל הפהנים ואל הנביאים ואל כל העם אשר הגולה נבוכדנאצר מירושלם בבבל: (ב) אחרי זאת יכניה המלך והגבירה והסריסים שרי יהודה וירושלם והחרש והמסגר מירושלם: (ג) ביד אלעשה בן שפן וגמריה בן חלקיה אשר שלח צדקיה מלך יהודה אל נבוכדנאצר מלך בבל בבבל לאמר: ס (ד) פה אמר יקוק צבאות אלהי ישראל לכל הגולה אשר הגלית מירושלם בבבל: (ה) בנו בתים ושבו ונטעו גנות ואכלו את פריהן: (ו) קחו נשים והולידו בנים ובנות וקחו לבניכם נשים ואת בנותיכם תנו לאנשים ותלדנה בנים ובנות ורבו שם ואל תמעטו: (ז) ודרשו את שלום העיר אשר הגלית אתכם שמה והתפללו בעדה אל יקוק כי בשלומה יהיה לכם שלום: פ (ח) כי כה אמר יקוק צבאות אלהי ישראל אל ישיאו לכם נביאיכם אשר בקרבכם וקסמיכם ואל תשמעו אל חלמתיכם אשר אתם מחלמים: (ט) כי בשקר הם נבאים לכם בשמי לא שלחתיים נאם יקוק: ס (י) כי כה אמר יקוק כי לפי מלאת לבבל שבעים שנה אפקד אתכם והקמתי עליכם את דברי הטוב להשיב אתכם אל המקום הזה: (יא) כי אנכי ידעתי את המחשבת אשר אנכי חשב עליכם נאם יקוק מחשבות שלום ולא לרעה לתת לכם אחרית ותקוה: (יב) וקראתם אתי והלכתם והתפללתם אלי ושמעתי אליכם: (יג) ובקשתם אתי ומצאתם כי תדרשני בכל לבבכם: (יד) ונמצאתי לכם נאם יקוק ושבתתי את שביתכם שבותי אתכם ומפלי הגוים ומפל המקומות אשר הדחתי אתכם שם נאם יקוק והשבתתי אתכם אל המקום אשר הגלית אתכם משם:

"The Passover Papyrus" (4)

A very defective strip of papyrus with writing on both sides. Text: Sachau, 6; Ungnad, 6; Cowley, 21. Date: 419 BCE

[To] my [brethren Yedo]niah and his colleagues the [J]ewish gar[rison], your brother Hanan[iah]. The welfare of my brothers may God [seek at all times]. Now, this year, the fifth year of King Darius, word was sent from the king to Arsa[m]es saying, "*Authorise a festival of unleavened bread for the Jew*]" [ish [garrison]]. So do you count fou[r]teen days of the month of Nisan and] obs[erve *the passover*], and from the 15th to the 21st day of [Nisan observe the festival of unleavened bread]. Be (ritually) clean and take heed. [Do n]o work [on the 15th or the 21st day, no]r drink [beer, nor eat] anything [in] which the[re is] leaven [from the 14th at] sundown until the 21st of Nis[an. For seven days it shall not be seen among you. Do not br]ing it into your dwellings but seal (it) up between these date[s. *By order of King Darius.* To] my brethren Yedoniah and the Jewish garrison, your brother Hanani[ah].